

Subject Area
Art

Year: 2022
Vol: 8
Issue: 93
PP: 1-10

Arrival
16 October 2021
Published
23 January 2022
Article ID Number
3641
Article Serial Number
01

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.26449/sss.j.3641>

How to Cite This Article
Güven, M. & Tezcan, H. (2022). "İşleme Sanatında Batı Etkisiyle Gelen Teknikler" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:8, Issue:93; pp:1-10.

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

İşleme Sanatında Batı Etkisiyle Gelen Teknikler

Western Influenced Techniques in Turkish Embroidery Art

Melike GÜVEN¹ Prof. Dr. Hülya TEZCAN²

¹ Öğrenci, Nişantaşı Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Fakültesi Tekstil Ve Moda Tasarımı Bölümü İstanbul/Türkiye
² Nişantaşı Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Fakültesi Tekstil Ve Moda Tasarımı Bölümü, İstanbul / Türkiye

ÖZET

Türk işleme sanatı oldukça eski bir tarihe sahiptir. Kökeni Hunlara kadar dayanan bu el işçiliği, çeşitli dönemlerden ve akımlardan geçerek şekil almıştır. Bu dönemlerin başında Türklerin İslamiyet'i kabulüyle başlayan İslami düşünce etkisi altında oluşan gelişmelerdir. Daha sonraları 18.yy'dan itibaren Batılılaşma ile gelen fikirler etkilenmiştir Türk işleme sanatı. Doğu ile Batıyı bir araya getiren bu sanat dalı, Batıdan kazandığı yeni tekniklerle beraber günümüzdeki halini almıştır. Bu teknikler arasında Borgello, Dantel Anglez, Goblen gibi teknikler yer almaktadır

Key words: İşleme, Türk Sanatı, Nakış

ABSTRACT

Turkish embroidery has a very old history. This craftsmanship, which dates back to the Huns, has been shaped through various periods and currents. It is the progress of Islamic thought that began at the beginning of these periods with the acceptance of Islam by Turks. Later, ideas from the 18 th century Westerners were influenced by Turkish embroidery art. This art, which brings the East and the West together, has become what it is today, along with the new techniques it has gained from the West. These techniques include Borgello, Lace Anglez and Goblen.

Key words: Embroidery, Turkish Art, Embroidery

1. GİRİŞ

Türk işleme sanatı çok zengin ve eski bir geçmişe dayanmaktadır. Türk işleme sanatının kaynakları gözlemlendiğinde; Orta Asya, İslam, Eski Anadolu Uygarlıkları gibi etkisi oldukça güçlü kaynaklardan nemalanarak, doğu-batı kültürleri sentezi ile olan ilişkilerle yayıldığı anlaşılmaktadır. Türkler Anadolu'nun kapılarını açarken daha önceleri yaşayan Hun, Göktürk ve Uygurlar ile komşu kültürlerin işlemeciliğinden elde ettikleri deneyimleri, doğu ve İslam düşüncesinin görüşleri ile birleştirerek zengin bir sentez oluşturmuşlardır (Barışta, 1995). Türklerin Anadolu'ya gelmesi ile başlayan bu süreçte ise yeni bir kişilik kazanan Anadolu ve çevresi işlemeciliği; Selçuklu dönemi, Anadolu Beylikler döneminde gelişmiş ve Osmanlı İmparatorluğu döneminde en parlak devrini yaşamış ve bir saray sanatı olarak zirve noktasına kadar ulaşmıştır. Daha sonları Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerinde Osmanlı, Batı kültürünün etkisi altına girmeye başlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun, 18. yüzyılın ortalarına doğru başlayan Batılılaşma hareketinin hedefi, kendisinden ileride olduğunu kabul gördüğü Avrupa toplumunun sanatsal, teknik ve bilimsel bilgi deneyimini edinerek, aynı seviyeye gelebilmek, hatta önüne geçebilmektir. Batılılaşma hareketinin getirdiği devlet ve toplumsal değişimler sanat akımlarını da köklü değişikliklere yol açmıştır (Papila, 2008).

Bu araştırmada; bu son dönemlerde Türk İşleme Sanatında Batının etkisiyle gelen teknikler incelenecektir.

2. TÜRK İŞLEME SANATI

Türkler Orta Asya'dan kalkıp 1071 yılında Malazgirt savaşını kazanarak Anadolu'ya girerken, uygarlıklarını ve kültürlerini de beraberlerinde getirmişlerdi. Anadolu Kültürünün henüz sahip olmadığı farklı bir sanat ve estetik anlayışa sahip olan Türkler, burada karşılaştırdıkları sanat örnekleri ve teknikleri kendilerine göre yorumlayarak

yepyeni bir Türk sanatını doğmasına yol açtılar. Bu yeni sanat doğarken İslam kültüründen de oldukça etkilendiği bilinmektedir.

Türk İşleme Sanatının etkilerinin başlangıcı Türklerin de tarih sahnesine çıkış yeri olan Orta Asya'da başlamaktadır. Bu yeni Türk sanatı, Anadolu'da daha önce yer alan sanat anlayışından etkilenecek ortaya çıkmış, çevresinde var olan ilkel süsleme sanatının niteliklerinden de faydalanarak kimliğini ve kurallarını meydana getirmiştir (Sürür, 1976).

Resim 1. Orta Asya Türklerinin işlediği binek hayvan motifleri Kaynak: (Serkan, 2021)

Orta Asya'da yaşamın elverişsiz koşulları doğa şartlarının zorlaması yeni topraklar arayan Türklerin sanatında, göçebe hayatında izleri taşınmaktadır. Kalan izlerden Türklerin günlük taşınabilir eşyalarını, hayvan motifleri ile süslediklerini göstermektedir. Göçebe yaşamın zorluklarında yaşayan Türkler, eşyalarında hayvan motifleri işlemeye öyle önem vermişlerdi ki bazen realistik bazen de stilize ederek aynı temayı işlemekten bıkmamışlardır. Yaşamlarının önemli bir parçası olan atlar, daima önemli ve değerli idi. Hunlar, atlar ve diğer binek hayvanlar için kullandıkları koşum takımlarına, eyerlerine hatta eyer altı örtülerine oldukça özenli yaklaşmışlardır. Eyer örtülerinin üzerine deriden ince kesilerek yapılmış ve hayvanların motif olarak kullanıldığı süslemeler işlenmiştir (Sürür, 1976).

2.1. İslam'ın Etkisinde Türk İşleme Sanatı

Hali hazırda bugünlerde dahi Anadolu'nun bazı yerlerinde, özellikle Kafkasya'da ve Çin sınırlarına kadar durmaksızın uzayan Türk topraklarında kemer kullanma alışkanlığı varlığını sürdürmektedir. Türk toplumlarında kullanılan kemerlerin süs unsurları değişim göstermiş, hayvan motifli plakalar, yerine bitki desenleri kaplamaya başlamıştır. İslam dini ile tanışan Türklerde ise İslam kültürünün etkisi kendini göstermeye başlamıştır. Örneğin; Uygur motifleri, insan suretleri ivedilikle ortadan kaldırılmış, uzun zaman hayvan figürleri kullanılmıştır. Uygurlardan yerleşik hayata geçen ilk Türk toplumu olarak bilinmekteydi genel olarak göçebe olarak bilinen Türk topluluklarında Anadolu Selçukluları yerleşik hayata geçtikten sonra ve daha sonraları Osmanlı ile sonra eren göçebe hayatın izleri silindiği görülmektedir.

Resim 2. Osmanlı Dönem İşlemeleri Kaynak: (Evrenos, 2021)

Orta Asya bozkırlarında gelen Türklerin göçebelikle ilişkili olarak gündelik eşyalarını ve giysilerini süslediği bu şekilde hayatı renklendirdiği görülmektedir. Yaşadıkları çadırlara ve onlar için çok önemli bir yere sahip olan atları da süslemelerini sebebi budur. Otağ denilen bu çadırları süslemelerinin geleneğinin yüzyıllardır sürdüğü Selçuklu minyatürlerinde görülmektedir. Bu çadırlarda işlenen hayvan figürleri kıvrımlı dallarla birbirilerine yapıştırılmış

veya süslü iplerle işlenmiştir. Süslemede en çok kullanılan malzemeler renkli kumaş parçaları ve keçe yapıştırırmadır. Kıvrımlı dallar ve hayvan şekilleri Selçuklu çadır işlemelerinde sürdürüldüğünü saptamaktadır. Kıvrımlı dallar ve simetrik olarak yerleştirilmiş hayvan figürleri Selçukluya özgü bir motiftir. Selçuklulardan sonra Türk İşleme Sanatı Osmanlı İmparatorluğu döneminde de gelişimini sürdürmüş bu dönemde altın çağını yaşamıştır. Osmanlı aristokrat sınıfının ve padişahların, o dönemde yaşamış diğer toplumların yönetici sınıfından daha yalın bir hayat sürdürdüğünü söylemek imkânsız olur. Özellikle bu dönemde işlemlerin gösterişinin arttığı gözlemlenmektedir.

2.2. Batı Etkisinde Türk İşleme Sanatı

Osmanlı İmparatorluğu Karlofça ve Pasarofça antlaşmalarından sonrası duraklama dönemi içerisini girerken, bu sırada Avrupa da Coğrafi keşifler, Rönesans ve Reform oluşturduğu hareketlerle gelişimine engel olan bütün etkenleri ortadan kaldırmış ve yenileşme hareketleri ivedilikle gerçekleşmeye başlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu yenilenme süreci için gerekli zemini kurmayı gerçekleştiremediğinden gerileme kaçınılmaz bir son olmuştur. Devletin üst kademesindeki bulunan üst sınıfta yaşanan bozukluklar, eğitimdeki gerilikler, XVII. yy'den itibaren Yeniçeri Ocağı'nın da düzenin bozulmasının etkisiyle gelişen ve hızlı gerilemeye başlayan süreç devletin ve kamunun bütün alanlarda kendini göstermeye başlamıştır. Devletin otoritesinin zayıflayarak özellikle uzak eyaletlerde sorunlar ve isyanlar çıkması, Avrupa'daki gerçekleştirilen ekonomik ve endüstriyel çalışmalara uzaktan seyirci kalınması, elçilerin gelişmeleri takip edemeyişi, Osmanlı'nın giderek Batı karşısında gerilemesine ve etkisiz kalmasına sebep olmuştur. XVIII. yy'de Osmanlı İmparatorluğu'nun Batılılaşma doğrultusunda çalışmalar yapması kötüye giden bu süreci toparlamak adına ekonomik siyasi ve askeri yönden çeşitli önlemler şeklinde gerçekleşmiştir. Bu yenilikler ilk olarak askeri alanda gerçekleştirilirken sanat anlamında ise yenilikler Lale Devriyle başlamıştır.

Resim 3. Batı Kültürün Osmanlıda Sanata Etkileri
Kaynak: (Ayverdi, Osmanlı Sanatında Batı Etkileri, Erişim Tarihi:2021)

Daha sonraları 19.yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı devleti büyük bir çöküş içerisine girmişti. Bu sürece en büyük sebep siyasi özelliklerle birlikte Avrupa'daki sanayileşme ve teknolojik anlamdaki değişiklikleri seyirci kalmasıydı. Avrupa'nın birçok yerindeki sanayileşme hareketlerinin karşısında Osmanlıda ise ilkel tezgâhlara bağlı el sanatları atölyeleri, ihtiyaçlara karşılayamaz duruma gelmişti (Baskıcı, 2005). Cumhuriyetin ilanı ile birlikte ekonomik anlamdaki çağa uyum içinde olmaya çalışma ve endüstriyel anlayış batıya açılma çalışmaları el sanatlarına olan yaklaşımı da beraberinde getirmiştir. Sanayi ağırlıklı üretim anlayışı, seri ve ucuz mal etme düşüncesi, üretim zorluğu ve fiyat anlamında pahalılığı gerektiren el sanatları anlayışını ikinci plana getirmiştir (Altuntaş, 1994).

2.3. Batı Etkisiyle Gelen Teknikler

Bu dönemlerde Türk İşleme Sanatına Batı kültürünün etkisiyle birçok teknik girmiştir. Rokoko, Goblen, Brezilya Nakışı bunlardan birkaçıdır.

2.3.1. Rokoko

Rokoko, Barok stilinden daha sonra ortaya çıkan sanat akımlarına verilen addır. 18. yüzyılın ortalarına doğru oluşmuştur. Barok stilinde kullanılan doğru çizgilerden ortaya çıkan süslemeye karşı bir üslup olarak meydana

gelmiş olan barok stilin hatları gibi kıvrımlı çizgili motiflerden oluşup Baroktan daha ince ve şekillerin eğrileri daha zarif bir stildedir.

Rokoko ile yapılan bir eserin; zarif, eğlenceli, oldukça yapay, abartı zenginlik gösteren süslü özellikleri bulunmaktadır. Barok sanatına göre yumuşatılmış renkler ve motifler kullanılan bir üsluptur. Barok kadar süslü özellikleri olan ancak süslemeleri detaylarda gizli ve küçük boyutlarda çalışılmaktadır. Rokoko stili ile çalışılmış eserlerde süslemeler ayrıntılı ve dikkatle ince ince işlenmektedir.

Resim 4. Sèvres porselenleri, 1756

Kaynak: (<https://smartify.org/artworks/covered-tureen-pot-a-oille-du-roi>, Erişim Tarihi:2021)

Türk İşleme Sanatında Rokoko tarzı ise şöyledir;

Resim 5. Rokoko nakış desenleri örneği

Kaynak(<https://www.orguevim.com/rokoko-nakis-desenleri-ve-yapilisi.html>, Erişim Tarihi:2021)

2.3.2. Goblen

17. yy'den itibaren "Goblen" adı ile anılan dokuma türünün kökü çok eskiye dayanır (Paşayeva & Hamidova, 2003). Goblen, bir kumaş üzerine renkli iplerin iğne ile işlenmesi ile resim oluşturulması sanatıdır. Goblen ya da diğer adı ile gobelin; genellikle resmin baskı yolu ile kumaşa aktarılarak ve noktaları sayılabilir bir kumaş üzerine tek yönlü işleme tekniği (/) uygulanarak yapıldığı bir işleme sanatıdır. Goblende işlemenin tek yönlü yapılması, ürüne üç boyutlu bir izlenim vermektedir.

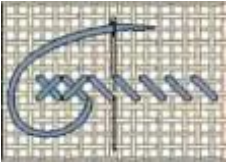

Resim 6. Goblen Örnek Görseli

Kaynak: (<https://www.goblen.com/tr/diger-dosemelikler--k>, Erişim Tarihi:2021)

Kralların sanatı olarak da bilinen goblen, temeli 17 yy. 'da Fransa'ya dayanır. 17.yy. Avrupa saraylarının halılarında, koltuk ve perdelerinde, duvar süslemelerinde goblen sanatı sıkça kullanılmıştır. Goblen sanatının Türkiye'ye gelmesi, 19.yy'a rastlar. Geleneksel Türk el sanatları açısından bakıldığında etamin veya kanaviçe işlemeye karşılık gelir. Etamin ve kanaviçede ilmekler çarpı şeklinde (X) atılırken, goblende kullanılan yarım çarpıdır (/)

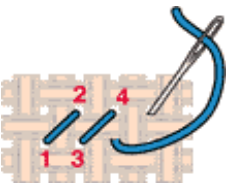
✓ Çarpı işi

Resim 7. Çarpı işi örnek görseli

Kaynak: (Anonim, 2021)

✓ Yarım çarpı işi

Resim 8. Yarım çarpı işi örnek görseli

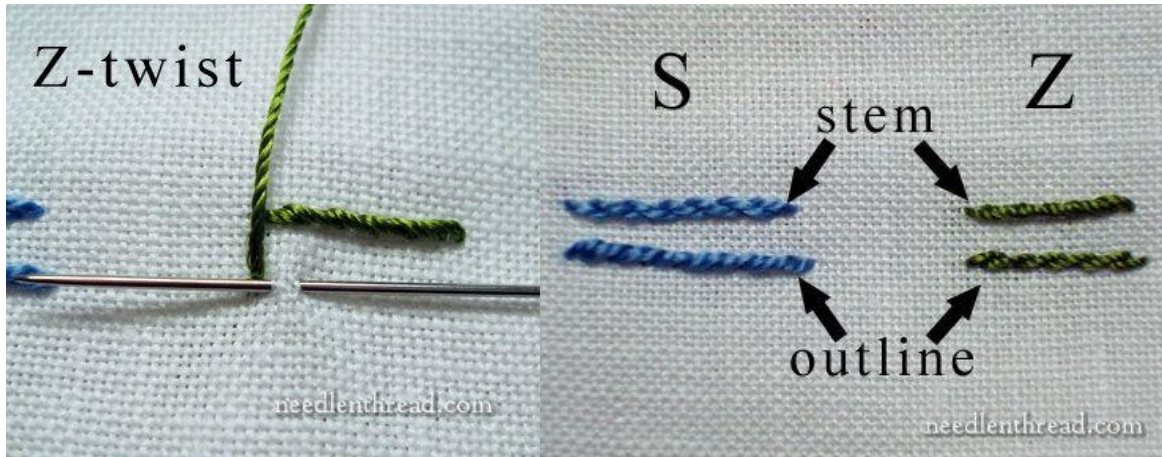
Kaynak: (Anonim, 2021)

2.3.3. Brezilya Nakışı

Brezilya nakışı, pamuk veya yün yerine suni ipek iplik kullanan bir tür yüzey nakışdır. Bu "Brezilya" nakışı olarak adlandırılır çünkü nakışta yüksek parlaklıkta suni ipek ipliğin kullanımı ilk olarak suni ipeğin yaygın olarak üretildiği Brezilya'da popüler hale gelmiştir. Brezilya nakış desenleri genellikle hem düğümlü hem de dikişler üzerine döküm kullanılarak oluşturulan çiçekleri içerir. Pürüzsüz ve parlak olan suni ipek iplik, külçe dikişler gibi sarılı dikişlerden iğnenin çekilmesini kolaylaştırır. (Maria 2002). Düz bir şaftı ve şafttan daha geniş olmayan bir göz bölgesine sahip olan Milliners iğneleri, genellikle Brezilya nakışlarında sıklıkla kullanılan sarılı dikişler için kullanılır.

Resim 9. Brezilya nakış örnek görseli

Kaynak: (<https://www.pinterest.at/pin/611011874419809199/>, Erişim Tarihi: 2021)

Resim 10. S bükümü ve Z bükümü örnekleri

Kaynak: (<https://www.needlenthread.com/2011/01/s-twist-vs-z-twist-embroidery-threads-stitched.html>, Erişim Tarihi: 2021)

Bu dikişlerin çoğu diğer nakış türlerinde kullanılsa da bunları oluşturmak için kullanılan teknik biraz farklıdır. Fark, suni ipek ipliği üretmek için kullanılan yöntemden kaynaklanmaktadır. Örneğin, pamuk ipliği, elyaf katları bir tel halinde birleştirildiğinde bir S bükümü kullanır. Rayon ipliği bir Z bükümü kullanır.

Bir tür büküm, lif katmanlarını saat yönünde döndürür; diğeri onları saat yönünün tersine çevirir. Brezilya nakışı düğümlerini oluştururken nakışçı, diğer nakış türlerinde kullanılanın tersi yönde ipliği iğne üzerine sarmalıdır. Aksi takdirde ipliğin lifleri çözülür ve ortaya çıkan dikişler ve düğümler çirkinleşir.

2.4. Bargello

Bargello, motifler oluşturmak için matematiksel bir desende yerleştirilmiş dik düz dikişlerden oluşan bir iğne oyası nakış türüdür. İsim, Floransa'daki Bargello sarayında bulunan ve "alev dikişi" desenine sahip bir dizi sandalyeden gelmektedir.

Resim 11. Bargello örneği

Kaynak: (<https://tr.pinterest.com/amp/pin/361836151316223634/>, Erişim Tarihi:2021)

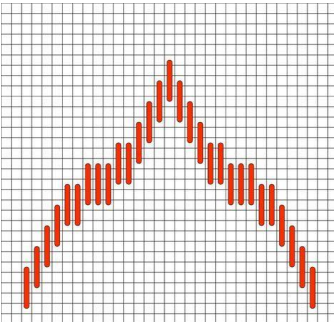
Geleneksel olarak, Bargello kanvas üzerine yünle dikilirdi. Bu şekilde yapılan nakışlar oldukça dayanıklıdır. Yastıklar, döşemeler ve hatta halılar için çok uygundur, ancak giysiler için uygun değildir. Çoğu geleneksel parçada, tüm dikişler dikeydir ve iki veya daha fazla ipliğin üzerinden geçer. Geleneksel tasarımlar çok renklidir ve karmaşık gölgelendirme efektleri üreten tek bir rengin birçok tonunu kullanır. Desenler doğal olarak geometriktir, ancak çok stilize edilmiş çiçeklere veya meyvelere de benzeyebilir. Tasarımları doğru bir şekilde gerçekleştirmek için çeşitli motiflerle bağlantılı matematiksel desen için karelerin çok hassas bir şekilde sayılmasını gerektirdiğinden, Bargello özellikle zorlayıcı olarak kabul edilir.

2.4.1. Bargello Teknikleri

Bargello, sadece bir dikiş tekniğini değil, aynı zamanda dikişlerdeki renk değişiminin yarattığı motifleri de ifade eder. Bu bölüm dikey dikişi ve farklı motifler yaratmak için bunun renk ve "adımlama" ile nasıl birleştirildiğini açıklamaktadır.

2.4.1.1. Dikey Dikişler

Çoğu, geleneksel Bargello parçalarının bir dizi tüm dikey dikişleri (çapraz dikişlere karşı) içerdiği konusunda hemfikir. Temel birim genellikle dört iplikten oluşan dikey bir dikiştir, ancak başka yükseklikler de mümkündür. Bazı Bargello parçaları yalnızca bir yükseklikte dikiş kullanır, ancak en eski parçalar (Bargello müzesindeki sandalyeler gibi) bile farklı yükseklikte dikişleri birleştirir.

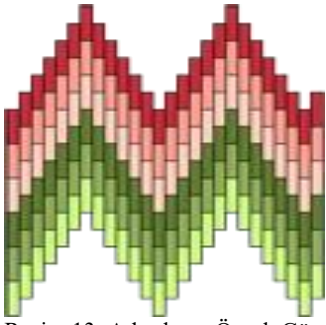

Resim 12. Bargello tekniklerinden dikey dikiş örneği

Kaynak: (<https://hobby-choice.com/en/hobby/embroidery/page=dc20b9efcf2114fd0eb907ecbaabec35>, Erişim Tarihi:2021)

2.4.1.2. Adımlama

Bargello desenleri, dikey dikişler, genellikle iki iplikle (yani, dört iplikten oluşan bir birimin yarısına kadar) dikey olarak basamaklandırıldığında veya kaydırıldığında oluşur. Renk değişiklikleri ile birleştirilen adımlardaki desenler, genel desenin nasıl ortaya çıkacağını belirler.

Resim 13. Adımlama Örnek Görseli

Kaynak:(<https://ripplemark.wordpress.com/2016/04/24/bargello-work/> ,Erişim Tarihi:2021)

2.4.1.3. Keskin ve Kavisli motifler

Dikey dikişler hızla aşağı çekilirse, tasarım keskin noktalar veya zikzaklar oluşturur. Bu tür Bargello motifi genellikle "alev dikişi" olarak bilinir. Alev dikişi Bargello Müzesi sandalyelerinde bulunabilir.

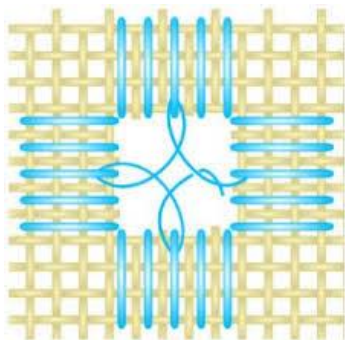
Resim 14. Keskin ve Kavisli Motif Görseli

Kaynak:(<https://stylowi.pl/55932623>, Erişim Tarihi:2021)

2.5. Handanger Nakış

Hardanger nakış veya "Hardangersøm", sayılan iplik ve çekme iplik çalışma teknikleri kullanılarak beyaz eşit dokuma keten veya kumaş üzerinde geleneksel olarak beyaz iplikle işlenen bir nakış türüdür.

Hardanger işleminin kesin kökeni bilinmemekle birlikte, başlangıçlarının eski İran ve Asya'da olduğu düşünülmektedir. Rönesans sırasında, bu erken nakış şekli İtalya'ya yayıldı ve burada İtalyan Reticella ve Venedik dantellerine dönüştü. 1700'e geldiğinde, bu tür nakışların varyasyonları kuzey Avrupa'ya yayıldı ve burada daha sonra Danimarka ve Hollandalı Hedebo, İskoç Ayrshire işi ve Ruskin dantel işçiliğinin yanı sıra Norveç Çizimi İşleri olarak adlandırıldı.

Resim 15. Handanger Nakış Görseli

Kaynak:(<https://www.nordicneedle.net/guides/stitching-techniques-guides/scandinavian-techniques/handanger-embroidery/handanger-basics-weaving/#.YdRx02jP1PY> ,Erişim Tarihi:2021)

Hardanger nakış, 4 x 4 zemin ipliğinden oluşan bir grup üzerinde işlenen 5 paralel saten dikişten oluşan Kloster blokları olarak bilinen saten dikiş bloklarını kullanır. Bu bloklar, bir dizi çözümlü ve atkı ipliğinin kesildiği ve geri çekildiği kumaş alanlarını çevreler ve Kloster blokları tarafından tanımlanan şekil içinde gevşek iplikler ve büyük deliklerden oluşan bir ağ bırakır. Dantelli bir etki yaratmak için kalan gevşek iplikler ve delikler üzerinde çeşitli dekoratif dolgu dikişleri işlenir.

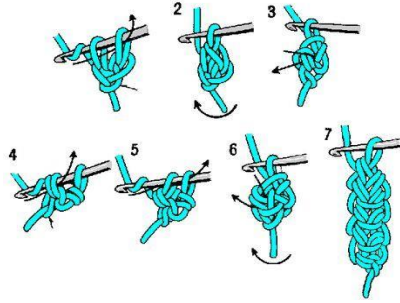
2.6. Dantel Anglez

Dantel, (Fransızca "dentelle") her türlü iplikle örülen veya bir kumaşın kenarına işlenen, çeşitli biçimde ince ve ağ görüntüsünde bir örgü çeşididir. Dantelin kökeni, çok eskiye dayanmaktadır. El sanatları olan, makramayı andıran düğümlü ağ işinden nakışa kadar uzanmaktadır. Düğümlü ağ işi ilk örnekleri Eski Mısır mezarlarında ve İsviçre'deki göl evlerinde bulunmuştur.

Resim 16. Dantel Anglez Örnek Görseli
Kaynak: (Anonim, 2021)

Dantelin bir tekniği olan dantel anglezde genelde naylon iplikler, dantel iplikler kullanılıyor. İp tercihini isteğe göre yapıyor. İnce iplikler de kalın iplikler de kullanabilmektedir. 21 veya 22 numara tığ kullanılıyor. Yine tığ numarasını da ipin kalınlık ve incelik durumuna göre ayarlanabilmektedir.

Resim 17. Dantel Anglez Zinciri Yapım Görseli

Kaynak: (<https://tr.pinterest.com/deryaerdem7/%C3%B6rg%C3%BC-crochet-knitting/> Erişim Tarihi:2021)

Tekniği ise; dantel anglez zinciri örüldükten sonra bir kâğıt veya tela yardımıyla üzerine desen çizdikten sonra ve zinciri bu desen üzerine dikerek modeller oluşturuluyor.

3. SONUÇ

İnsanlığın var olmasından bu yana estetik kaygılarının karşılanması adına oluşan süsleme sanatının bir uzantısı olan işleme sanatı, insanoğlunun günlük yaşamında kullandığı giysilerde, ev eşyalarında, kullandığı araç ve gereçlerde yerini bulmaktadır. Çok eski bir tarihe sahip olan İşleme sanatı kültürlerin ve toplumların yaşantısına göre şekillenmekte, yapılan işlemler bu değişkenlere bağlı olarak değişim göstermektedir. Türk kültürü için de oldukça önemli bir yere sahip olan Türk işleme sanatı, Orta Asya'dan başlayarak şu an da bulunduğumuz Türkiye Cumhuriyeti dönemine kadar varlığını sürdürmüştür.

Orta Asya'da Türk işleme sanatında hayvan derileri ve bazı kumaş parçalarına hayvan motifleri ve insan figürleri işleyen Türkler, bu işlemleri giysilerde, çadırlarda ve atların koşum takımlarında kullanmışlardır. Daha sonra İslam kültürünün içine giren Türkler bu kültürden her alanda etkilendiği gibi işleme sanatında da etkileri görülmüştür. Örneğin; insan ve hayvan figürlerinin kullanımı azalmış ve zamanla yok olmuştur. Bunun yerine daha çok gül ve benzeri çiçekler yerlerini almıştır. Türk işleme sanatı Selçuklu döneminde de gelişmeyi sürdürmüştür daha sonraları Osmanlı döneminde ise zirveyi görmüştür. Özellikle üst yönetici kısım ve saray etrafındakilerce sıkça kullanılan bu işlemler oldukça önem görmekteydi.

Osmanlı İmparatorluğu 19. yy'den itibaren büyük bir gerileme dönemine girmiş, bu dönemde Batı devletlerinin yaptığı yenilenme çalışmalarını temel alarak ilerlemeyi düşünen Osmanlı İmparatorluğu, diğer alanlar dışında başlıca sanat ve toplum alanında Batı kültürünün etkisinde kalmıştır. Batı kültürünün etkisiyle bu dönemlerde Türk işleme sanatına birçok farklı teknik ve üsluplar katılmış, Türk işleme sanatını derinden etkilemiş ve değiştirmiştir. Bu çalışmada bu tekniklerin nereden geldiği ve tekniklerin detayları aktarılmıştır.

KAYNAKÇA

- Altuntaş, Y. (1994). *El Sanatlarının Dünü Bugünü ve Sorunları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi.
- Anonim. (2015, Mart 13). *Osmanlı Sanatında Batı Etkileri*. 2021 tarihinde İstanbul Araştırmaları Enstitüsü: <https://blog.iae.org.tr/sergiler/osmanli-sanatinda-bati-etkileri> adresinden alındı
- Anonim. (2021). *Brezilya Nakışı Örnekleri*. 2021 tarihinde Yaratıcı Projeler3: <http://yaraticiprojeler3.blogspot.com/2019/10/brezilya-naks-ornekleri-brazilian.html> adresinden alındı
- Anonim. (2021). *Florentine Bargello*. 2021 tarihinde Glora Filia: <https://glorafilia.com/product/florentine-bargello/> adresinden alındı
- Anonim. (2021). *Goblen Nedir*. 2021 tarihinde Goblençi: <https://www.goblençi.com/goblen/goblen-nedir.html> adresinden alındı
- Anonim. (2021). *Martin Winkler Teğel Baskılı Döşemelik Goblen*. 2021 tarihinde Pinterest: <https://tr.pinterest.com/pin/320248223494354980/> adresinden alındı
- Anonim. (2021). *Rokoko*. 2021 tarihinde Wikiland: <https://www.wikiwand.com/tr/Rokoko> adresinden alındı
- Barışta, H. (1995). *Türk İşleme Sanatı Tarihi*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi.
- Baskıcı, M. (2005). *1800 - 1914 Yıllarında Anadolu'da İktisadi Değişim*. Ankara : Turhan.
- Evrenos, H. (2021). *How to Acquire a Business Loan with Ease in Australia*. 2021 tarihinde Pinterest: <https://tr.pinterest.com/pin/763078730584639278/> adresinden alındı
- Papila, A. (2008). Osmanlı İmparatorluğu'nun Batılaşma Döneminde Resim Sanatının Ortaya Çıkışı ve Osmanlı Kimliğinin Resimsel Anlatımı. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(1), 117 - 134.
- Paşayeva, V., & Hamidova, Ü. (2003). Goblen'de Kullanılan Teknik Yöntemler. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi*, 149 - 159.
- Saygın, Y. (2018, Şubat 10). *Rokoko Sanatı Nedir? Özellikleri, Temsilcileri ve Tarihi*. 2021 tarihinde Bilgi Hanem: <https://bilgihanem.com/rokoko-sanati-nedir/> adresinden alındı
- Serkan, K. (2021). *İslamiyet Öncesi Türk Resim Sanatı*. 2021 tarihinde Unutulmuş Sanatlar: http://www.unutulmussanatlar.com/2013/09/islamiyet-onesesi-turk-resim-sanat_96.html adresinden alındı
- Sürür, A. (1976). *Türk İşleme Sanatı*. İstanbul: Ak Yayınları Türk Süsleme Sanatları Serisi: 4.
- İnternet Kaynakları*
- <https://smartify.org/artworks/covered-tureen-pot-a-oille-du-roi>
- Ekrem Hakkı Ayverdi, (1899-1984). <https://blog.iae.org.tr/en/exhibitions/western-influence-on-ottoman-art>
- <https://tr.pinterest.com/cihanuzun67/h/>
- <https://www.orguevim.com/rokoko-nakis-desenleri-ve-yapilisi.html>
- <https://www.goblen.com/tr/diger-dosemelikler--k>
- <https://www.pinterest.at/pin/611011874419809199/>,
- <https://www.needlenthread.com/2011/01/s-twist-vs-z-twist-embroidery-threads-stitched.html>,
- <https://tr.pinterest.com/amp/pin/361836151316223634/>,
- <https://hobby-choice.com/en/hobby/embroidery/page=dc20b9efcf2114fd0eb907ecbaabec35> Erişim
- <https://ripplemark.wordpress.com/2016/04/24/bargello-work/>
- <https://stylowi.pl/55932623>
- <https://www.nordicneedle.net/guides/stitching-techniques-guides/scandinavian-techniques/hardanger-embroidery/hardanger-basics-weaving/#.YdRx02jP1PY>
- <https://tr.pinterest.com/deryaerdem7/%C3%B6rg%C3%BC-crochet-knitting/>